Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
даргын 2020 оны 100 тоот тушаалын
7 дугаар хавсралт

Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын газар

2024 ОНЫ ХАГАС ЖИЛ-Н ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

№	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин		Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэл-ийн хувь	
					Эхний хагас жил	Сүүлийн хагас жил		Өөрийн үнэлгээ	ХШҮ
Нэг. Бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ									
1.1.	Салбарын хууль эрх зүйн орчныг боловсронгүй болгох, цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын тогтолцоог олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлэх	-	-	2023 оны гүйцэтгэлээр	Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын тогтолцоог олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлнэ. Салбарын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгүй болгосон байна.		Монгол улсын хавдрын хяналтад цогц үнэлгээ хийх зорилго бүхий Олон улсын атомын энергийн агентлаг, Олон улсын хавдар судлалын агентлаг, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагийн экспертүүдийн хамтарсан ажлын хэсэг 2024 оны 5 дугаар сарын 06-10-ний өдрүүдэд ажиллласан. Цогц үнэлгээний ажлын цацрагийн хамгаалалт, цацрагийн	100%	100 %

						үүсгүүрийн аюулгүй байдлын үнэлгээнд хамрагдаж Цөмийн энергийн тухай хуулийн хүрээнд олгож буй тусгай зөвшөөрөл, igov.mn цахим систем, Цөмийн энергийн тухай хууль, Тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль, Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрэм, Цацрагийн аюулгүйн норм, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хуулийг хэрэгжилт, цөмийн болн цацрагийн аюулгүй байдлын хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагааг Олон улсын атомын энергийн агентлагийн экспертүүдэд танилцуулсан. Тус үнэлгээний дүгнэлт зөвлөмжийг ОУАЭА-аас 6 сард		

						Монгол улсад ирүүлнэ. ОУАЭА-ийн экспертүүдийн зүгээс "ОУАЭА-иас гаргасан ТЕКДОК 1974 Цацрагийн үүсгүүрийн аюулгүй байдлын хяналтад зэрэглэсэн хандлагаар үнэлгээ хийх” техникийн цувралд заасны дагуу цацрагийн үүсгүүртэй холбогдол бүхий үйл ажиллагаанд тусгай зөвшөөрөл олгохдоо зэрэглэсэн хандлагыг ашиглах, рентген аппарат тоног төхөөрөмжийн чанарын баталгаажилтыг гуравдагч этгээдээр гүйцэтгүүлэх зэрэг зөвлөгөө өгсөний дагуу Цөмийн энергийн тухай, Зөвшөөрлийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах талаар саналыг боловсруулж		

							байна. Үнэлгээний эцсийн дүгнэлт, зөвлөмжийг 2024 оны 06 сард Монгол улсад ирүүлнэ.		
1.1.1	Салбарын баримт бичгүүдийг боловсруулах, эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох	-	Цөмийн энергийн тухай болон бусад хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд санал боловсруулах. /тоо/ Салбарын баримт бичгүүдийг боловсруулах, боловсронгуй болгоход орчуулсан стандарт, зөвлөмж, заавар /тоо/	Салбарын баримт бичгүүдийг боловсруулах, боловсронгуй болгоход орчуулсан стандарт, зөвлөмж, заавар /тоо/ - 2	Салбарын баримт бичгүүдийг боловсруулах, боловсронгуй болгоход орчуулсан стандарт, зөвлөмж, заавар /тоо/-3	Салбарын баримт бичгүүдийг боловсруулах, боловсронгуй болгоход орчуулсан стандарт, зөвлөмж, заавар /тоо/-3 Цөмийн энергийн тухай болон бусад хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд санал боловсруулах /тоо/-1	1. "Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлын менежментийг хэрэгжүүлэх журам"-ын төсөлд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай 8 саналыг цацраг идэвхт хаягдалын нэр томьёо, тэмдэг тэмдэглэгээний талаарх мэдээллийн хамт 2024 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн 14/1129 дугаар албан бичгээр Эрүүл мэндийн яаманд хүргүүлсэн. 2. Төрийн гурван өндөрлөгийн цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хамгаалах чиглэлээр Төрийн тусгай хамгаалалтын	100%	100 %

							газартай хамтран ажиллах журмын төслийг боловсруулж, тус газраас санал авахаар хүргүүлсэн. 3. Монгол улсын хавдрын хяналтад цогц үнэлгээ хийх зорилго бүхий Олон улсын атомын энергийн агентлаг, Олон улсын хавдар судлалын агентлаг, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагийн экспертүүдийн хамтарсан ажлын хэсэг 2024 оны 5 дугаар сарын 06-10-ний өдрүүдэд ажиллласан. Цогц үнэлгээний ажлын цацрагийн хамгаалалт, цацрагийн үүсгүүрийн аюулгүй байдлын үнэлгээнд хамрагдаж Цөмийн энергийн тухай хуулийн хүрээнд олгож буй тусгай зөвшөөрөл, igov.mn цахим систем, Цөмийн		

							энергийн тухай хууль, Тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль, Цацрагийн хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааны үндсэн дүрэм, Цацрагийн аюулгүйн норм, Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хуулийг хэрэгжилт, цөмийн болн цацрагийн аюулгүй байдлын хяналт шалгалт хийх үйл ажиллагааг Олон улсын атомын энергийн агентлагийн экспертүүдэд танилцуулсан. Тус үнэлгээний дүгнэлт зөвлөмжийг ОУАЭА-аас 6 сард Монгол улсад ирүүлнэ. ОУАЭА-ийн экспертүүдийн зүгээс "ОУАЭА-иас гаргасан ТЕКДОК 1974 Цацрагийн үүсгүүрийн аюулгүй байдлын хяналтад зэрэглэсэн		

							хандлагаар үнэлгээ хийх” техникийн цувралд заасны дагуу цацрагийн үүсгүүртэй холбогдол бүхий үйл ажиллагаанд тусгай зөвшөөрөл олгохдоо зэрэглэсэн хандлагыг ашиглах, рентген аппарат тоног төхөөрөмжийн чанарын баталгаажилтыг гуравдагч этгээдээр гүйцэтгүүлэх зэрэг зөвлөгөө өгсөний дагуу Цөмийн энергийн тухай, Зөвшөөрлийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах талаар саналыг боловсруулж байна. Үнэлгээний эцсийн дүгнэлт, зөвлөмжийг 2024 оны 06 сард Монгол улсад ирүүлнэ. Хавсралт: 2 файл		
1.1.2	Цөмийн болон	-	Дүн шинжилгээ	3	5	7	1. Цооногийн	50%	50%

	цацрагийн хяналтын үйл ажиллагааны эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох.		хийсэн салбарын дүрэм журам /тоо/				каротажийн судалгаанд цацраг идэвхт битүү үүсгүүр ашиглахад мөрдөх цацрагийн аюулгүйн дүрмийг Олон улсын атомын энергийн агентлагийн гаргасан стандарттай /Radiation Safety in Well Logging/-тай харьцуулах дүн шинжилгээ хийж байна. 2. Зөөврийн цөмийн хэмжүүр ашиглахад мөрдөх цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн нийт 6 бүлгийн 98 заалт, Суурин цөмийн хэмжүүр ашиглахад мөрдөх цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийн нийт 5 бүлгийн 281 заалтад дүн шинжилгээ хийж, шинээр "Зөөврийн цөмийн хэмжүүрийн аюулгүй ажиллагааны хяналтын хуудас", "Суурин цөмийн		

							хэмжүүрийн аюулгүй ажиллагааны хяналтын хуудас”-ны төсөлд холбогдох дүрмүүдээс нийт 60 заалтыг тусгаж, Зөөврийн болон суурин цөмийн хэмжүүр ашиглан үйл ажиллагаа явуулдаг аж ахуйн нэгж байгууллагуудад өгөх зөвлөмжийн саналд нийт 79 заалтуудыг тусгаж төслүүдийг боловсруулсан.		
1.1.3	Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын үйл ажиллагааг зохицуулсан дүрэм, журмыг хуульд нийцүүлэн шинэчлэх, шинээр боловсруулна.	-	Хамтарсан журам /тоо/	1 /Хил, гаалийнн байгууллагатай хамтран ажиллах журмын төсөл боловсруулж, санал авсан/.	2 /Хил гаалийн байгууллагатай хамтран ажиллах журам, тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг зохицуулсан журам/.	2 /Хил гаалийн байгууллагатай хамтран ажиллах журам, тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг зохицуулсан журам/.	"Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын газар,гаалийн ерөнхий газар, хил хамгаалах ерөнхий газар, цөмийн энергийн комиссын ажлын албаны хамтран ажиллах журам"-ын төслийг эцэслэн боловсруулж, Гаалийн ерөнхий газар, Хил	100%	100 %

							хамгаалах ерөнхий газраас санал авч нэгтгэн боловсруулсан. Хавсралт: 1 файл		
1.1.4	Цөмийн болон цацрагийн болзошгүй ослоос урьдчилан сэргийлэх, ослын үр дагаврыг арилгах асуудлаар бусад байгууллагатай хамтран ажиллана.	-	Шинэчлэн боловсруулсан төлөвлөгөө /тоо/, Засгийн газрын тогтоол /тоот/	Шинэчлэн боловсруулсан төлөвлөгөө /тоо/-1	Шинэчлэн боловсруулсан төлөвлөгөө /тоо/-1 /Цөмийн энергийн комиссын хуралдаанд танилцуулсан байна/.	Засгийн газрын тогтоол /тоот/-1 /төлөвлөгөөг баталгаажуулсан байна./	1. Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар татан буугдсантай холбогдуулан “Цацрагийн ослоос хамгаалах улсын төлөвлөгөөг"-нд тусгагдсан мэргэжлийн хяналтын байгууллагын чиг үүргийг салбар яамдуудаар солих талаар саналын төслийг боловсруулсан. 2. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас гаргасан Дэлхийн эрүүл мэндийн дүрмийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд нийтийг хамарсан цар тахал, хими, цацрагийн ослын үед ажиллах "Нийгмийн эрүүл мэндийн аюулгүй	70%	70%

							байдлын үндэсний стратеги төлөвлөгөө боловсруулах" ажлын хэсэгт цацрагийн аюулгүй байдлын бүлгийг боловсруулах, мэдээллээр хангах чиг үүрэгтэй ажиллаж байна. 3. Олон улсын атомын энергийн агентлагаас 2024 оны 03 дугаар сарын 25-аас 29-ны өдрүүдэд 5 хоног зохион байгуулагдсан EVT2302689 "Цацрагийн ослоос хамгаалах үйл ажиллагааны улсын төлөвлөгөө боловсруулах талаар бүсийн семинар"-т нэг албан хаагч оролцсон. 4. Боловсролын асуудал эрхэлсэн сайдын "Ажлын хэсэг байгуулах тухай" 2024 оны 04 дүгээр сарын 17-ны өдөр батдагдсан А/179 дугаартай тушаалын хүрээнд		

							Дорноговь аймгийн Өргөн сумын нутагт орших “Бидний Зорилго” ХХК-ийн MV-021532 ашиглалтын талбайд 2022 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр геофизикийн судалгааны ажил гүйцэтгэж байсан “Жи И энд Эс” ХХК-ийн өөрийн эзэмшлийн /0077/14 дугаартай Cs137 цацрагийн үүсгүүрийг хайгуулын цооногт 658 метрийн гүнд гацаасан нөхцөл, байдалтай танилцаж, холбогдох хэмжилт шинжилгээг 2024 оны 04 дүгээр сарын 29-30-ны өдрүүдэд хийж гүйцэтгэсэн. Ажлын хэсгийн дүгнэлт, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний саналыг боловсруулан Цөмийн энергийн комиссын ээлжит хуралдаанд		

							танилцуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна Хавсралт: 1 файл		
Гурав. Хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ									
3.1.	Хууль тогтоомж, нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн акт, техникийн зохицуулалт, стандартын биелэлтэд хяналт тавих, хяналт шалгалтын бүртгэл, мэдээллийн санг хөтлөх	-	-	2023 оны гүйцэтгэлээр	Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын тогтолцоог олон улсын стандартын шаардлагад нийцүүлнэ. Салбарын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгосон байна.		Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны “Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай” 420 дугаар тогтоолын дагуу Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2024 оны А/15 дугаар тушаалаар батлагдсан цөмийн болон цацрагийн хяналтын чиглэлээр төлөвлөгөөт хяналт шалгалтад хамрагдах объектын жагсаалтыг үндэслэн улсын хэмжээнд цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хууль тогтоомжийг хэрэгжилтэд хяналт тавих, цацрагийн аюулгүй байдлыг хангуулахаар 03-01/04, 03-01/09, 03-	100%	100 %

							01/12 тоот удирдамж боловсруулж баталсан. Эдгээр удирдамжийн дагуу Нийслэл хот, Дархан, Сэлэнгэ аймгуудад цацрагтай холбогдол бүхий үйл ажиллагаа явуулж буй 69 аж ахуйн нэгж байгууллагын 337 обьектод хяналт шалгалт хийж, холбогдох хяналтын хуудсуудаар эрсдэлийг үнэлэхэд бага эрсдэлтэй 55, дунд эрсдэлтэй 13 аж ахуйн нэгж, байгууллага үнэлэгдэж, хууль сахин мөрдөлт дунджаар 81.7 хувьтай шалгагдсан		
3.1.2	Эрсдэлийн ангиллыг үндэслэн их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн объектуудад цөмийн болон цацрагийн	12 сая	Хяналт шалгалтын төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэл /хувь/ Хууль сахин мөрдөлтийн түвшин /хувь/	Хяналт шалгалтын төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэл /хувь/-100 Хууль сахин мөрдөлтийн	Хяналт шалгалтын төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэл /хувь/-100	Хяналт шалгалтын төлөвлөгөөний биелэлт, гүйцэтгэл /хувь/-100 Хууль сахин мөрдөлтийн	Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны “Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай” 420 дугаар тогтоолын дагуу Боловсрол,	100%	100 %

	хяналтын чиглэлээр төлөвлөгөөт шалгалт хийнэ. (Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Ховд, Хөвсгөл, Увс аймаг)		Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/	түвшин /хувь/- 82 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-65		түвшин /хувь/- 84 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-75	шинжлэх ухааны сайдын 2024 оны А/15 дугаар тушаалаар батлагдсан цөмийн болон цацрагийн хяналтын чиглэлээр төлөвлөгөөт хяналт шалгалтад хамрагдах объектын жагсаалтыг үндэслэн улсын хэмжээнд цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хууль тогтоомжийг хэрэгжилтэд хяналт тавих, цацрагийн аюулгүй байдлыг хангуулахаар 03-01/04, 03-01/09, 03-01/12 тоот удирдамж боловсруулж баталсан. Эдгээр удирдамжийн дагуу Нийслэл хот, Дархан, Сэлэнгэ аймгуудад цацрагтай холбогдол бүхий үйл ажиллагаа явуулж буй 69 аж ахуйн нэгж байгууллагын 337 обьектод хяналт		

							шалгалт хийж, холбогдох хяналтын хуудсуудаар эрсдэлийг үнэлэхэд бага эрсдэлтэй 55, дунд эрсдэлтэй 13 аж ахуйн нэгж, байгууллага үнэлэгдэж, хууль сахин мөрдөлт дунджаар 81.7 хувьтай шалгагдсан ба цацрагийн аюулгүйн шаардлага хангахгүй, тусгай зөвшөөрөлгүй үйл ажиллагаа явуулсан нэг аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааг бүр мөсөн зогсоосон. Хяналт шалгалтаар давхардсан тоогоор нийт 580 зөрчил илэрч, илэрсэн зөрчлийг арилгуулахаар 336 заалттай улсын (ахлах) байцаагчийн 52 албан шаардлага хүргүүлэн хугацаатай үүрэг даалгавар өгч,		

							биелэлтэд хяналт тавьж ажиллаж байна. Зөрчлийн тухай хуулийн тусгай ангийн 12.11 зүйлд заасан зөрчил гаргасан 6 аж ахуйн нэгж байгууллагад зөрчлийн хэрэг нээж, прокурорын тогтоолоор 17 рентген аппаратын ашиглалтыг зөрчил арилтал түр зогсоож, зөрчлийг арилгуулахаар эрх бүхий албан тушаалтны 53 заалттай 6 албан даалгавар хүргүүлэн, 19 сая төгрөгийн шийтгэж оногдуулсан. Хяналт шалгалтаар тусгай зөвшөөрөлгүй үйл ажиллагаа явуулсан зөрчил гаргасан аж ахуйн нэгж байгууллагууд нь цацрагийн аюулгүйн шаардлагыг биелүүлж, тусгай зөвшөөрлөө авахаар хүсэлтээ		

							гаргаад байна.		
3.1.3	Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын хүсэлт, өргөдөл, гомдол, эрх бүхий байгууллагын шийдвэрийн дагуу төлөвлөгөөт бус шалгалт хийж, эрсдэлийг бууруулна.	13 сая	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт /хувь/ Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт /хувь/-100 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-95	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт /хувь/-100 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт /хувь/-100 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Тайлант хугацаанд төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийгдээгүй.	100%	100 %
3.1.4	Геологи, хайгуулын судалгаанд цацрагийн үүсгүүр ашиглаж буй тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч байгууллагад урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийнэ.	20 сая	Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/	Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо - 3 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо -4 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо -5 Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Геологи, хайгуулын судалгаанд цацрагийн үүсгүүр ашиглаж буй тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч байгууллагад урьдчилан сэргийлэх “Урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийх тухай” 03-01/10 тоот удирдамж боловсруулж баталсан. Тус удирдамжийн дагуу цацраг идэвхт үүсгүүр ашиглаж буй 4 аж ахуйн нэгжийн нийт 7 цацраг	100%	100 %

							идэвхт үүсгүүрийг Цөмийн энергийн комиссын Ажлын албаны Изотоп конторын хадгалалтаас ашиглалтад шилжүүлэн өгөх, түр хадгалалтад авах үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор 5 удаа урьдчилан сэргийлэх хяналт тавьж, цацраг идэвхт үүсгүүрийн тээвэрлэлтийн аюулгүй байдлыг хангуулан ажилласан. Мөн Нийслэлд цацраг идэвхт үүсгүүр хадгалах байртай 6 аж ахуйн нэгжээс цацраг идэвхт үүсгүүрийг хөдөө орон нутагт тээвэрлэх, шилжилт хөдөлгөөн хийсэн талаарх нийт 21 мэдэгдлийг хүлээн авч, шилжилт хөдөлгөөнийг бүртгэн, мэдээллийн сан бүрдүүлэн		

							ажиллалаа.		
3.1.5	Тусгай зөвшөөрөлгүй цацрагийн үүсгүүрийг илрүүлэх урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийнэ.	16 сая	Илрүүлсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/	Илрүүлсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-85	Илрүүлсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Илрүүлсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/-100	Монгол Улсын Засгийн газрын “Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай” 2023 оны 420 дугаар тогтоолын хавсралтын 34-д тусгагдсаны дагуу цацрагийн үүсгүүр импортолсон, ханган нийлүүлэгч болон тусгай зөвшөөрөлгүй цацрагийн үүсгүүр ашиглаж, хадгалж буй аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад "Тусгай зөвшөөрөлгүй цацрагийн үүсгүүрийг илрүүлэх урьдчилан сэргийлэх шалгалт" хийх тухай 03-01/11 тоот удирдамжийг боловсруулж, баталсан. Тус удирдамжийн хүрээнд 4 аж ахуйн нэгж байгууллага (СБД-ийн Нэгдсэн эмнэлэгт, Хавдар судлалын	100%	100 %

							үндэсний төв, Эм Би Жи Мед ХХК-ийн шүдний эмнэлэг, Эм Ди Эл ХХК-Альфа дент шүдний эмнэлэг)-д хяналт шалгалт хийж, тусгай зөвшөөрөлгүй ашиглаж байсан 18 цацрагийн үүсгүүрийг илрүүлсэн. Хяналт шалгалтаар тусгай зөвшөөрөл авахаар хүсэлт гаргасан 2 цацрагийн үүсгүүрийг улсын байцаагчийн актаар түр зогсоож, тусгай зөвшөөрөлгүй ашиглаж, хадгалж байсан 16 цацрагийн үүсгүүрийн ашиглалтыг тусгай зөвшөөрөл гарах хүртэл прокурорын тогтоолоор түр зогсоож, зөрчлийн хэрэг нээж, зөрчлийн үр дагаврыг арилгуулахаар эрх бүхий албан тушаалтны 2 албан даалгавар		

							хүргүүлэн, 8 сая төгрөгийн шийтгэл оногдуулж, 3 сая төгрөгийн шийтгэлийг хугацаандаа барагдуулсан байна. Хяналт шалгалтаар өгсөн албан даалгаврын дагуу Зөрчил гаргасан 4 байгууллага нь тусгай зөвшөөрөл хүссэн материалаа ирүүлсэн. Эдгээр байгууллагын материалд цацрагийн аюулгүй байдлын үнэлгээ хийж, аюулгүйн шаардлага хангасан 2 байгууллагад Рентген аппарат ашиглах хадгалах төсгай зөвшөөрөл олгосон ба 2 байгууллагын зөвшөөрлийн хүсэлтэд үнэлгээ хийгдэж байна.		
3.2.	Хүн ам, хүрээлэн буй орчныг цацрагийн болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан	-	-	2023 оны гүйцэтгэлээр	Хүн ам, хүрээлэн буй орчныг цацрагийн болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, түүнд чиглэсэн хяналтыг хяналт шинжилгээг 4 чиглэлээр хийсэн байна.		1. Хүн амын эрүүл мэндийг ионжуулагч цацрагийн сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан	100%	100 %

	сэргийлэх, түүнд чиглэсэн хяналтыг хяналт шинжилгээ хийх					сэргийлэх зорилгоор “Урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийх тухай” 03-01/08 дугаар удирдамжийг боловсруулж, баталсан. Тус удирдамжийн хүрээнд Улаанбаатар хот, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгийн төвлөрсөн усан хангамжийн 9 эх үүсвэрээс 24 дээж авч Стандарт, хэмжил зүйн газрын Хүнсний аюулгүй байдлын Үндэсний лавлагаа лабораторийн Цацрагийн хяналтын лабораторид хүргүүлж байгалийн болон зохиомол цацраг идэвхт изотопын хувийн идэвхийг тодорхойлуулах шинжилгээнд хамруулсан. Цацрагийн аюулгүйн нормд заасан хэмжээнээс илүү гарсан тохиолдол		

						илрээгүй болно. 2. Улсын хэмжээнд цацрагтай ажиллагчдын мэргэжлийн шарлагын хувийн тунг хянах, үндэслэлгүй нэмэгдэл шарлагад өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийх тухай” 03-01/06 тоот удирдамж болосвруулж, баталсан. Тус удирдамжийн хүрээнд Стандарт, хэмжил зүйн газрын Хүнсний Аюулгүй Байдлын Үндэсний Лавлагаа Лабораторийн Цацрагийн хяналтын лабораторид хэмжсэн 390 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1811 цацрагтай ажиллагчдын мэргэжлийн шарлагын хувийн тунд хяналт тавьж ажиллаж байна. 3.		

						Урьдчилан сэргийлэх 03-01/07 тоот удирдамжийн хүрээнд ДЦС-4 ТӨХК, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгийн дулааны цахилгаан станцын хаягдал үнсэн сангаас үнсний 8 дээжийг авч, байгалийн цацраг идэвхт изотопууд болон зохиомол цацраг идэвхт Cs-137 изотопын хувийн идэвхийг тодорхойлох шинжилгээнд хамруулсан. Цацрагийн аюулгүйн норм-д заасан утгаас илүү гарсан тохиолдол илрээгүй. 4. Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газартай байгуулсан хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд Ус, цаг уур, орчны шинжилгээний газраас гадаад орчны цацрагийн хяналтын 34 цэгт хийсэн гамма цацрагийн тунгийн чадал, тунадас		

							тоосонцрын нийлбэр бета идэвхийн хэмжилтийн дүнд хяналт тавьж ажиллалаа. Тайлант хугацаанд гадаад орчны цацрагийн тунгийн чадал улсын хэмжээнд байгалийн цацрагийн ердийн дэвсгэр түвшин (0.20 мкЗв/ц)-д байна.		
3.2.6	Цацрагтай ажиллагчдын мэргэжлийн шарлагын тунд урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийнэ.	-	Нийт хяналтад хамрагдсан цацрагтай ажиллагчид /хувь/ Илэрсэн зөрчил арилгуулалт /хувь/	100	100	100	Улсын хэмжээнд цацрагтай ажиллагчдын мэргэжлийн шарлагын хувийн тунг хянах, үндэслэлгүй нэмэгдэл шарлагад өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийх тухай” 03-01/06 тоот удирдамж боловсруулж, баталсан. Тус удирдамжийн хүрээнд Стандарт, хэмжил зүйн	100%	100 %

							газрын Хүнсний Аюулгүй Байдлын Үндэсний Лавлагаа Лабораторийн Цацрагийн хяналтын лабораторид хэмжсэн 390 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1811 цацрагтай ажиллагчдын мэргэжлийн шарлагын хувийн тунд хяналт тавьж ажиллаж байна. Цацрагтай ажиллагчдын сард авч болох дундаж хэмжээнээс их гарсан 6 аж ахуйн нэгж, байгууллагаын 8 тохиолдол илэрснийг Цацрагийн аюулгүйн нормын 5.5-д заасан сарын дунджаас илүү шарлага илэрсэн шалтгаан нөхцөл, тайлбар, үндэслэлийг тодруулахаар албан бичиг хүргүүлээд байна.		
3.2.7	Импортын хүнсний	152000	Тухайн жилд шинжилгээнд	990	Тухайн жилд шинжилгээнд	Тухайн жилд шинжилгээнд	50 байгууллагын импортын хүнсний	100%	100 %

	бүтээгдэхүүнд урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийнэ.		хамруулсан хүнсний бүтээгдэхүүн /тоо/		хамруулсан хүнсний бүтээгдэхүүн /тоо/ - гүйцэтгэлээр	хамруулсан хүнсний бүтээгдэхүүн /тоо/ - гүйцэтгэлээр	бүтээгдэхүүний 80 дээжид 240 үзүүлэлтээр цацрагийн шинжилгээний дүнд хяналт тавьж ажилласан. Зохиомол цацраг идэвхт Cs-137 илрээгүй болно.		
3.2.8	Улсын хэмжээнд төвлөрсөн ус хангамжийн эх үүсвэр, гүний худгийн ундны усанд цацрагийн хяналт шинжилгээ хийнэ.	2 сая	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан ундны усны эх үүсвэр /тоо/ Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан сургууль, цэцэрлэгийн ундны усны эх үүсвэр /тоо/	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан ундны усны эх үүсвэр /тоо/-13	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан ундны усны эх үүсвэр /тоо/-14 Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан сургууль, цэцэрлэгийн ундны усны эх үүсвэр /тоо/- гүйцэтгэлээр	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан ундны усны эх үүсвэр /тоо/-15 Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан сургууль, цэцэрлэгийн ундны усны эх үүсвэр /тоо/- гүйцэтгэлээр	1. Хүн амын эрүүл мэндийг ионжуулагч цацрагийн сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Урьдчилан сэргийлэх шалгалт хийх тухай” 03-01/08 дугаар удирдамжийг боловсруулж, баталсан. Тус удирдамжийн хүрээнд Улаанбаатар хот, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгийн төвлөрсөн усан хангамжийн 9 эх үүсвэрээс 24 дээж авч Стандарт, хэмжил зүйн газрын Хүнсний аюулгүй байдлын Үндэсний лавлагаа	100%	100 %

							лабораторийн Цацрагийн хяналтын лабораторид хүргүүлж байгалийн болон зохиомол цацраг идэвхт изотопын хувийн идэвхийг тодорхойлуулах шинжилгээнд хамруулсан. Цацрагийн аюулгүйн нормд заасан хэмжээнээс илүү гарсан тохиолдол илрээгүй болно. 2. Төрийн тусгай хамгаалалтын газраас 2024 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдрийн 02/319 тоот албан бичгээр гаргасан хүсэлтийн дагуу Төрийн ордон, Их тэнгэр цогцолборын холбогдох өрөө, танхимуудад 2024 оны 05 дугаар сарын 16-18-ны өдрүүдэд агаар дахь Радоны хуримтлал, гамма цацрагийн тунгийн чадлын хэмжилтийн дунд		

							хяналт тавьж, холбогдох ундны ус болон тэдгээрийн эх үүсвэрүүдээс дээж авч цацрагийн шинжилгээнд хамруулсан. Усны шинжилгээ хийгдэж байна.		
3.2.9	Дулааны цахилгаан станц, нам даралтын зуухнаас гарч буй хаягдал үнсэнд хяналт шинжилгээ хийнэ.	3 сая	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан Дулааны станц, нам даралтын зуух /тоо/	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан Дулааны станц, нам даралтын зуух /тоо/-13	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан Дулааны станц, нам даралтын зуух /тоо/-7	Тухайн жилд шинжилгээнд хамрагдсан Дулааны станц, нам даралтын зуух /тоо/-15	Урьдчилан сэргийлэх 03-01/07 тоот удирдамжийн хүрээнд ДЦС-4 ТӨХК, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгийн дулааны цахилгаан станцын хаягдал үнсэн сангаас үнсний 8 дээжийг авч, байгалийн цацраг идэвхт изотопууд болон зохиомол цацраг идэвхт Cs-137 изотопын хувийн идэвхийг тодорхойлох шинжилгээнд хамруулсан. Цацрагийн аюулгүйн норм-д заасан утгаас илүү гарсан тохиолдол илрээгүй.	100%	100 %
3.3.	Цахим технологид	-	-	2023 оны гүйцэтгэлээр.	Цахим технологид тулгуурласан бүртгэл,		IGOV.mn цахим системээр	100%	100 %

	тулгуурласан бүртгэл, мэдээллийн санг ашиглан тусгай зөвшөөрөл олгох				мэдээллийн санг ашиглан тусгай зөвшөөрөл олгосон байна.	цацрагийн үүсгүүртэй холбоотой үйл ажиллагаа явуулах хүсэлт гаргасан 312 ААНБ-ын хүсэлт материалд цацрагийн аюулгүйн үнэлгээ хийж, цацрагийн аюулгүйн шаардлага ханнасан 182 ААНБ-д эмнэлгийн эмчилгээ оношилгоонд ашиглах цацрагийн үүсгүүр импортлох, экспортлох, цацрагийн үүсгүүр ашиглах, хадгалах тусгай зөвшөөрөл олгосон. Шаардлага хангаагүй 59 ААНБ-д зөвлөгөө өгч буцаасан. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой мэдээллийг байгууллагын цахим хуудаст тогтмол		

							байршуулж байна.		
3.3.10	Цацрагийн үүсгүүртэй холбоотой үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, байгууллагад цацрагийн аюулгүйн үнэлгээ хийж холбогдох тусгай зөвшөөрөл олгоно.	-	Хүсэлтийн шийдвэрлэлт /хувь/	100	100	100	1. IGOV.mn цахим системээр цацрагийн үүсгүүртэй холбоотой үйл ажиллагаа явуулах хүсэлт гаргасан 312 ААНБ-ын хүсэлт материалд цацрагийн аюулгүйн үнэлгээ хийж, цацрагийн аюулгүйн шаардлага ханнасан 182 ААНБ-д эмнэлгийн эмчилгээ оношилгоонд ашиглах цацрагийн үүсгүүр импортлох, экспортлох, цацрагийн үүсгүүр ашиглах, хадгалах тусгай зөвшөөрөл олгосон. Шаардлага хангаагүй 59 ААНБ-д зөвлөгөө өгч буцаасан. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой мэдээллийг	90%	90%

							байгууллагын цахим хуудаст байрлшуулж байна. 2. Арван аж ахуйн нэгж байгууллагын Цацрагийн аюулгүй ажиллагааны дотоод, хөтөлбөр, төлөвлөгөө болон ослын үеийн цацрагийн аюулгүй ажиллагааны хөтөлбөр төлөвлөгөөг хянаж, баталгаажуулсан. 4. Ашиглахгүй болсон 16 рентген аппарат ашиглалтаас гаргаж, актлах, устгалд оруулах талаарх зөвлөмжийг 4 эмнэлэгт албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн.		
3.3.11	Тусгай зөвшөөрлийн цахим мэдээллийн системийг хөгжүүлнэ.	71.6 сая	Системийн ашиглалт хөгжүүлэлт /хувь/	80	100	100	Тусгай зөвшөөрлийн цахим системд ААНБ-ын тайлан, цацрагийн хамгаалалтын ажилтан солигдсон тухай бүртгэл хөтөлж, харилцагчийн эрх	30%	30%

							шилжүүлж ажилласан. Засгийн газрын 2023 оны 233 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийн хүрээнд Цөмийн энергийн тухай хуулийн 15.3 дахь хэсэгт заасан БШУЯ-ны Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын газраас олгодог 15 төрлийн тусгай зөвшөөрлийн үйлчилгээг Гааль, Татвар, Санхүүгийн Мэдээллийн Төвийн www.license.mn буюу тусгай зөвшөөрлийн нэгдсэн системд угсралтыг эхлүүлж, холбогдох мэдээллийг хүргүүлж ажилласан.		
Гурав. Хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээ									
4.1.	Хуулиар олгосон нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилт, арга	-	-	-	-		1. Европын холбооноос хэрэгжүүлж буй “Цөмийн энергийн салбарын	100%	100 %

	хэмжээ					мэргэжилтнүүдийг сургах, дадлагажуулах, техникийн дэмжлэг үзүүлэгч байгууллагуудын чадавхийг бэхжүүлэх МС3.01/20” төслийн багтай цахимаар холбогдож, тус төслийн 2023-2025 оны зорилтод сургалтад Монгол улсын цөмийн энергийн салбарт ажиллаж буй судлаач, мэргэжилтнүүдийг хамруулахаар болсон. Энэ ажлын хүрээнд Итали улсын Лукка хотод зохион байгуулагдах Цөмийн цахилгаан станцын аюулгүйн үнэлгээний чиглэлээр Физик технологийн хүрээлэнгийн 1 судлаач хамрагдаад байна. 2. Монгол улсын Засгийн газар, Олон улсын атомын энергийн агентлаг хооронд		

							байгуулсан "Техникийн хамтын ажиллагааны хүрээ" баримт бичгийн дагуу 2026-2027 оны циклд тус яамны зүгээс хэрэгжүүлэх төслийн саналыг боловсруулж, Цөмийн энергийн комиссын Алын албанд хүргүүлсэн. 3. Intranet.gov.mn албан хэрэг хөтлөлтийн нэгдсэн системээр тайлант хугацаанд нийт 210 албан бичиг хүлээн авснаас хариутай нийт 117 албан бичиг хүлээн авч 89,7 хувь буюу 105 албан бичгийг хугацаанд нь бүрэн шийдвэрлэж ажилласан. 12 албан бичиг хугацаа болоогүй байна. Хавсралт: 2 файл		
4.1.1	Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг шаардлагатай мэдээ,	-	Хагас, бүтэн жилийн тойм мэдээ /тоо/	2	1	2	Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл мэдээллээр хангах журмын дагуу Цацраг идэвхт	100%	100 %

	мэдээллээр хангаж ажиллана.						бодисын ашиглалт, хадгалалт, цацрагийн хамгаалалтын талаар танилцуулах мэдээг, Цөмийн энергийн тухай хуулийн хэрэгжилт, тулгамдсан асуудлууд танилцуулах тойм мэдээг нэгтгэн боловсруулсан.		
4.1.3	Хяналт шалгалтад ашиглах цацрагийн хэмжилтийн багажуудыг баталгаажуулалтад хамруулна.	1 сая	Баталгаажуулалтад хамруулалт /хувь/	100	100	-	Цөмийн болон цацрагийн аюулгүй байдлын хяналтын газрын баталгаажуулалтад хамруулах цацрагийн хэмжилтийн багажуудыг Цөмийн энергийн комиссын Ажлын албаны Дозиметр тохируулга, баталгаажуулалтын лабораториар баталгаажуулуулсан.	100%	100 %

Үнэлсэн: ....

.... /................................/

(албан тушаал)　　　　　　(гарын үсэг)

....

(огноо)

Тайлагнасан:　　　　　　.........................

....　　　　.........................　　　　/................................/

(албан тушаал)　　　　　　(гарын үсэг)

....

(огноо)